

TUUSULA

Turvallisemman tilan periaatteet

SIVISTYKSEN LAUTAKUNTIEN YHTEINEN ESITTELYINFO

22.10.2024

Heidi Hagman ja Hanna Vesimäki

Turvallisemman tilan periaatteiden tarve ja tausta

- Turvallisemman tilan periaatteet ovat käytännön työkalu kunnioittavan ja syrjimättömän ilmapiirin luomiseen. Jokaisella on oikeus tuntea olonsa turvallisesti ja tulla kunnioittavasti kohdelluksi kunnan työpaikoilla, toimielimissä, palveluissa, tilaisuuksissa ja tapahtumissa. Periaatteisiin sitoutumalla jokainen voi luoda osaltaan avointa ja kunnioittavaa ilmapiiriä.
- Erityisesti julkisissa tilaisuuksissa ja tapahtumissa on epätodennäköistä, että jokainen kokisi olonsa turvallisesti. Turvallisemman tilan periaatteiden käyttöönotolla tavoitellaan sitä, ettei kenenkään tarvitsisi pelätä syrjintää tai häirintää, vaan jokainen voisi luottaa kaikkien sitoutuvan yhteisiin pelisääntöihin.
- Syrjinnän ja häirinnän ennaltaehkäisy edistää ihmisten välistä luottamusta ja hyvinvointia sekä lisää kunnan elin- ja vetovoimaa. Eriarvoisuuden kokemukset puolestaan vaikuttavat muun muassa terveyteen sekä turvallisuuden ja luottamuksen kokemuksiin. Avoimissa ja turvallisissa tiloissa ihmiset voivat saada toisiltaan myönteistä palautetta, ideoita ja kiitosta.

Turvallisemman tilan periaatteiden valmistelu

- [Keski-Uudenmaan Priden turvallisemman tilan periaatteet Tuusulassa 2022](#)
 - Kulttuuripalveluissa laadittiin periaatteet vain kyseistä tapahtumaa varten, mutta niitä on hyödynnetty epävirallisesti muussakin kulttuurin toiminnassa.
 - Pride-tapahtuman järjestämisen yhteydessä havaittiin, että häirintäyhdyshenkilönä toimivat tulisi kouluttaa tehtävään.
- Periaatteiden valmistelutyöstä on vastannut osallisuustiimin vetämä työryhmä, jossa on ollut edustus kulttuuripalveluista, kirjastosta, liikuntapalveluista ja nuorisotyöstä.
- Periaateluonnos valmistui keväällä 2024 ja oli henkilöstön kommentoitavissa toukokuussa
- Periaatteita on käsitelty johtoryhmissä, neuvostoissa ja nuorisovaltuustossa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman yhteydessä.
- Turvallisemman tilan periaatteet ovat lautakuntien käsittelyssä lokakuussa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman yhteydessä. Sen jälkeen asia etenee hallituksen ja valtuuston hyväksyttäväksi alkuvuodesta 2025.

Turvallisemman tilan periaatteet

- **Toimi yhdenvertaisesti.** Syrjintä, rasismi, häirintä ja kiusaaminen on kielletty. Muista, että ihmisillä on erilaisia tarpeita ja toiveita yhteisissä tiloissa ja tilanteissa.
- **Tiedosta ennakkoluulosi ja vältä oletusten tekemistä muista.** Kysy rohkeasti mutta kunnioittavasti. Vältä stereotypioita, yleistyksiä ja sukupuolittavaa kielenkäyttöä.
- **Kunnioita toisten ihmisten fyysisiä, henkisiä ja sosiaalisia rajoja.** Jokainen saa määritellä rajansa itse. Pyydä erikseen ja selkeästi lupa kuvissasi tai videoillasi esiintyviltä henkilöiltä kuvamateriaalin julkaisuun ja henkilöiden merkitsemiseen sosiaalisessa mediassa.
- **Jos olet eri mieltä, ilmaise se rakentavasti.** Kuuntele ja vältä päälle puhumista. Pyri tunnistamaan mahdollinen valta-asetelmasi suhteessa muihin.
- **Hyväksy erehdykset ja pyri oppimaan niistä.** Turvallisessa tilassa voi uskaltautua epä mukavuusalueelle pelkäämättä epäonnistumista. Kannusta muita.
- **Jos havaitset syrjintää, rasismia, häirintää tai kiusaamista, puutu tilanteeseen.** Anna ja vastaanota palautetta rakentavasti. Muuta käytöstäsi, jos toinen sitä pyytää.

Neuvostojen ja nuorisovaltuuston kommentteja

- Nuorisovaltuuston mielestä turvallisemman tilan periaatteet on kokonaisuutena hyvin suunnitellut ja niissä on otettu huomioon laajakatseisesti tärkeät asiat. Nuorisovaltuusto toivoo, että periaatteita käydään läpi lasten ja nuorten kanssa kouluissa, nuorisotaloilla ja muissa mahdollisissa toiminnoissa. Erityisesti kouluissa on tärkeää käydä keskustelua oppilaiden kanssa siitä, mitä periaatteet juuri siinä ympäristössä heille tarkoittavat, ja miten niitä noudatetaan eri tilanteissa. Pelkästään juliste seinällä ei saa nuorilta huomiota niin paljon, että se johtaisi mihinkään konkreettiseen.
- Lapsi- ja perheasiainneuvoston mielestä häirintäyhdyshenkilöt on tärkeää nimetä erikseen eikä automaattisesti jonkin tittelin tai aseman mukaan, koska kaikki ihmiset eivät sovellu häirintäyhdyshenkilön rooliin. Neuvoston mielestä periaatteista on tärkeää tiedottaa verkkosivujen lisäksi ilmoitustauluilla. Neuvosto pitää tärkeänä, että periaatteista laaditaan helposti ymmärrettävät versiot erilaisille kohderyhmille, kuten lapsille. Neuvosto huomauttaa, että turvallisemman tilan periaatteisiin liittyvät oleellisesti myös rakentavan keskustelun pelisäännöt.

Häirintätapausten käsittely toimielimissä ja työpaikalla

- Kunnanhallituksen ja -valtuuston työskentely ja tilaisuudet: häirintäyhdyshenkilöinä toimivat kansliapäällikkö ja henkilöstöjohtaja (luottamustoimielinten eettiset ohjeet ja toimielinten pelisäännöt).
- Muiden luottamustoimielinten ja vaikuttamistoimielinten työskentely ja tilaisuudet: häirintäyhdyshenkilönä toimii paikalla oleva kunnan henkilöstö (luottamustoimielinten eettiset ohjeet ja toimielinten pelisäännöt sekä ohje epäasiallisen käytöksen käsittelyyn).

Häirintätapausten käsittely kunnan jatkuvassa palvelutoiminnassa, tapahtumissa ja tilaisuuksissa

- Jatkuvassa palvelutoiminnassa häirintäyhdyshenkilönä toimii paikalla oleva kunnan henkilöstö.
- Suuriin tapahtumiin/tilaisuuksiin nimetään häirintäyhdyshenkilöt
- Jos häirintäyhdyshenkilöä ei ole nimetty tapahtumalle/tilaisuudelle, voi häirinnästä ilmoittaa paikalla olevalle kunnan henkilöstölle.
- Häirintäyhdyshenkilöitä pyritään nimeämään vähintään kaksi per tilaisuus.
- Kunnan palvelussa ja tapahtumissa/tilaisuuksissa koetusta häirinnästä voi aina ilmoittaa myös sähköisellä häirintäilmoituslomakkeella tai paperisella lomakkeella Tuusinfossa.
- Suunnitelman hyväksymisen myötä tulee myös sovittavaksi käytännöt häirintäyhdyshenkilöiden nimeämisestä ja häirintäilmoitusten käsittelystä.

Yhteistyökumppanien sitoutuminen periaatteisiin

- Turvallisemman tilan periaatteita noudatetaan kaikissa kunnan tiloissa, päivittäisessä palvelutoiminnassa, tilaisuuksissa ja tapahtumissa.
- Periaatteista viestitään kunnan henkilöstön ja asiakkaiden lisäksi aktiivisesti erilaisille yhteistyökumppaneille ja palveluntuottajille, kuten liikuntapalveluissa urheiluseuroille ja kulttuuripalveluissa taiteilijoille.
- Yhteistyön ja kunnan avustusten myöntämisen edellytyksenä on, että kunnan yhteistyökumppani ja avustuksen vastaanottaja sitoutuu periaatteisiin ja tiedottaa niistä asiakkailleen.